

Onderwerp: Voornemen overdracht bevoegd gezag
basisschool Yn de mande

Schiermonnikoog, 25 augustus 2020

Aan de Gemeenteraad,

Inleiding

Het bestuur van Stichting Samenwerkingschool Yn de mande (hierna SWS Yn de mande) heeft de raad en het college per brief laten weten dat zij uit het bestuur willen treden. In maart j.l. heeft uw gemeenteraad met het bestuur en de directie van SWS Yn de mande gesproken over de strekking van de gestuurd brief. Het bestuur van SWS Yn de mande heeft zich bij haar aantreden in 2018 gekarakteriseerd als overgangsbestuur die de school in rustiger vaarwater moest brengen. Ook het voorzien in een andere, structurele en toekomstbestendige bestuursvorm voor het basisonderwijs op het eiland is daarbij als doel gesteld. Het schoolbestuur geeft het advies om een andere bestuursvorm voor SWS Yn de mande te gaan hanteren en het bevoegd gezag van de school over te dragen aan de gemeente.

Het college heeft extern advies ingewonnen bij VOS/ABB en staat positief tegenover het voorstel om het bevoegd gezag over te nemen onder voorbehoud van het besluit van de raad. Op grond van de bevoegdheden die zijn vastgelegd in de Wet Primair Onderwijs (hierna: WPO), de Wet samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingschool en de Statuten van SWS Yn de mande is namelijk instemming van de gemeenteraad vereist om het bevoegd gezag van de basisschool over te kunnen dragen.

Argumenten

De motieven die ten grondslag liggen aan het overdragen van het bevoegd gezag aan de gemeente zijn de volgende:

1. Complexiteit huidige bestuursstructuur
2. Toekomstbestendige bestuursvorm
3. Relatie andere wettelijke taken gemeente
4. Ontwikkeling Leer- en Ontwikkelcentrum 0-16 jaar
5. Leefbaarheid

1. Complexiteit huidige bestuursstructuur

SWS Yn de mande is op 1 augustus 2009 ontstaan uit een fusie tussen o.b.s. Martha Karst en c.b.s. Ds. Hasper. In de oprichtingsstatuten van SWS Yn de mande is beschreven dat er sprake is van een intern en een extern bestuur. Het interne bestuur betreft de bestuursleden van SWS Yn de mande welke fungeert als bevoegd gezag en die de toezichhoudende taken uitvoert. Het externe bestuur wordt gevormd door het bestuur van de Vereniging Protestants Christelijk Basisonderwijs en de gemeenteraad. De rol en verantwoordelijkheden van het externe bestuur zijn echter onduidelijk waardoor in de praktijk de taken van het externe bestuur zijn overgenomen door de identiteitscommissie. Deze commissie bewaakt vooral de Protestants Christelijke richting in de school. Omdat de oprichtingsstatuten van SWS Yn de mande nu niet meer geheel overeenkomen met de actuele situatie is het van belang dat ze worden aangepast. Ook de onderwijsinspectie heeft geconcludeerd dat de bestuurlijke constructie van de school complex is en heeft aanbevolen om hier een duidelijkere vorm voor te vinden.

2. Toekomstbestendige bestuursvorm

De ervaring van het schoolbestuur heeft geleerd dat diverse bestuurlijke varianten -zoals aansluiting bij bestuur aan de wal- niet effectief zijn. De school toekomstbestendig houden wordt door het bestuur van SWS Yn de mande getypeerd als een forse opgave waarvoor tijd en expertise nodig is en wat niet aan een vrijwilliger bestuur zou moeten worden overgelaten. De ervaring heeft geleerd dat het moeilijk is om personen voor deze taak te werven. De gemeente heeft een (grondwettelijke) zorgplicht om te

allen tijde te voorzien in voldoende en kwalitatief goed openbaar onderwijs voor haar inwoners. In dit licht is de overdracht van het bevoegd gezag naar de gemeente te legitimeren.

3. Relatie andere wettelijke taken gemeente

De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid op basis van de Leerplichtwet, voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstanden, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg. Het onderwijs is daarmee een belangrijke vindplaats voor kinderen, jongeren en gezinnen. Om die reden is een nauwe band met het onderwijs van belang. Met een overdracht van het bevoegd gezag naar de gemeente zal die band alleen maar sterker worden.

4. Ontwikkeling Leer- en Ontwikkelcentrum 0-16 jaar

De gemeente is met het bestuur van Yn de Mandé en de Inspecteur Boelensschool in een proces om te komen tot een Leer- en Ontwikkelcentrum 0-16 jaar (hierna: LOC). Het primaire doel is om zoveel mogelijk kinderen thuisnabij op te vangen en onderwijs op maat te bieden. Daarbij willen we het huidige onderwijsaanbod op het eiland voor kinderen in de leeftijdscategorie van 0-16 jaar handhaven en versterken. Hierbij wordt gewerkt aan een vernieuwd onderwijsaanbod en een doorgaande lijn in de opvang en het onderwijs voor kinderen van 0 tot 16 jaar op Schiermonnikoog.

Beide schoolbesturen en -directies hebben aangegeven dat de inhoudelijke samenwerking het best tot zijn recht gaat komen als ook wordt samengewerkt in één schoolgebouw. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk als het gaat om onderwijshuisvesting.

5. Leefbaarheid

De basisschool is de enige basisschool op het eiland en is daarmee een belangrijke schakel in de leefbaarheid op het eiland. De afgelopen jaren hebben we een financiële bijdrage gegeven aan de school om ervoor te zorgen dat de kwaliteit en de continuïteit op school gewaarborgd is. Met een overname van het bevoegd gezag heeft de gemeente een directe relatie om te sturen op beide aspecten en daarmee met één van de pijlers van de leefbaarheid op Schiermonnikoog.

Extern advies

Het college heeft naar aanleiding van de brief en het gesprek met het bestuur van Yn de mandé advies ingewonnen bij onderwijsadviesbureau VOS/ABB. Zie hiervoor de bijlage. Deze heeft een verkenning gedaan naar een wijziging van de governancestructuur en mogelijke terugneming van het openbaar onderwijs. Twee scenario's zijn in deze notitie uitgewerkt:

1. De school blijft een samenwerkingschool ex 17d WPO onder de stichting. De stichting wijzigt haar governancestructuur.
2. De school stopt met bijzonder onderwijs en wordt een openbare school onder de gemeente. De gemeente wordt weer bevoegd gezag.

Op basis van de notitie is het college van mening dat scenario 2, het overdragen van het bevoegd gezag aan de gemeente, de beste keuze is. Bij scenario twee zijn twee varianten mogelijk, namelijk de gemeente als integraal bestuur of het instellen van een bestuurscommissie. Gezien het feit dat voor het instellen van een bestuurscommissie weer deskundige personen moeten worden geworven is het college van mening dat de gemeente als integraal bestuur van de school de beste optie is. De ervaring uit het verleden heeft immers geleerd dat het moeilijk is om bestuursleden te werven. Daarnaast vraagt het een forse tijdsinvestering van een vrijwillig bestuur.

Bij optie 2 zal de basisschool formeel gezien een openbare school worden. Met het instellen van een identiteitscommissie waarin de beide identiteiten van SWS Yn de mandé (openbaar en protestants christelijk) vertegenwoordigd zal de basisschool een school blijven waar iedereen zich thuis voelt. Met het overdragen van het bevoegd gezag zal er geen verandering zijn in de wijze waarop nu op school wordt lesgegeven.

Draagvlak

Het bestuur van SWS Yn de mandé heeft het voornemen gepolst bij het bestuur van de VPCBO, de medezeggenschapsraad en de ouders. Alle drie de geledingen hebben aangegeven achter het voornemen te staan.

Processtappen

De gemeente zal samen met VOS/ABB en het bestuur van SWS Yn de mandé het proces tot overdracht bevoegd gezag op gaan pakken. Het streven is om de overdracht in januari 2021 te hebben afgerond. Het proces ziet er als volgt uit:

Planning Schiermonnikoog		
Nr.	Omschrijving	Datum/ gereed
1.	Instellen van een kleine project/ stuurgroep organisatie: -Uitvoering in samenwerking met Vos/Abb; -Communicatie naar betrokken partijen (nieuwsbrief school); -Planning maken van data en bijeenkomsten.	sept 2020
2.	Melding maken bij de bonden inzake Decentraal Georganiseerd Overleg (DGO)-voering over het voorgenomen besluit (cao, artikel 13.2 lid 5).	sept 2020
3.	Onderzoek doen / stappen zetten naar de mogelijke gevolgen van de bestuurlijke wijziging voor de gebieden: - Inhoud en vormgeving identiteits(commissie); - rechtspositionele gevolgen (personeel); - financiële gevolgen (verslaggeving en verantwoording); - huisvesting (overdracht); - governance (management statuut; afspraken directie<->bevoegd gezag <->B&W <-> gemeenteraad) Vastleggen en beschrijven in een eindrapportage.	sept/okt 2020
4.	Het opstellen van de Fusie effectrapportage (FER). E.e.a. in lijn en afstemming met onderdeel 3	sept/okt 2020
5.	Nagaan of de gehouden ouderpeiling afdoende is ten aanzien van: 1) de omzetting van samenwerkingschool naar openbare school en 2) de bestuurlijke overdracht aan de gemeente. Op basis van artikel 15 van de WMS (de peiling is vormvrij)	sept 2020
6.	Het opstellen en in de projectgroep bespreken van de eindresultaten van het onderzoek.	sept/okt 2020
7.	Het bespreken van de eindresultaten van het onderzoek met de MR	okt 2020
8.	Aanvraag fusietoets (lichte toets). Maximaal 4 weken	okt 2020
9.	Aanleveren documenten aan bonden ter DGO voering; ➤ DGO voering;	okt 2020
10.	Advies aanvraag college van B&W op basis van de concept eindrapportage	okt 2020
11.	Voorgenomen besluiten (met daarbij de FER, het onderzoeksrapport en de resultaten van de ouderpeiling) ter instemming naar MR. Artikel 10h WMS (instemming) Artikel 11-1g WMS (advies t.a.v. omzetting)	okt 2020
12.	Bespreking en afstemming van de voorgenomen bestuursoverdracht en formaliteiten met de notaris.	nov 2020
13.	Ontvangst instemming van: -MR; -OC&W, Fusietoets: -Bonden (DGO).	nov 2020

14.	Bespreking, aanpassing en vaststelling van de eindrapportage in de projectgroep.	nov 2020
15.	Aanbieding eindrapportage plus bijlagen aan college van B&W ter bestuurlijke besluitvorming. Indien nodig: -toelichting geven aan college; -toelichting geven aan gemeenteraad; -overig geledingen.	nov 2020
16.	Aanbieding eindrapportage plus bijlagen aan gemeenteraad Schiermonnikoog. Raadsbesluiten: -kennismemen van de eindrapportage; -instemmen met de bestuursoverdracht; -instemmen met de statuten wijziging cq liquidatie van de st SWS Yn de Mande	17 nov 2020
17.	Raadsbesluit gemeente Schiermonnikoog	15 dec 2020
18.	Uiterste datum beschikbaarheid raadsbesluit en getekend afschrift van de gemeente Schiermonnikoog	16 dec 2020
19.	Passeren van de overdrachtsakte door de notaris op basis van: - raadsbesluit van de gemeente Schiermonnikoog; - bestuurlijk besluit stichting SWS Yn de mande (inclusief instemming statutair toezichthoudend orgaan); - bestuurlijk besluit (college van B&W); - instemming MR (10h WMS (instemming).	dec 2020
20.	Inzending van alle noodzakelijke (brin) mutatieformulieren en bijlagen aan DUO	dec 2020
21.	Start van SWS OO Yn de mande als openbare school onder bevoegd gezag van de gemeente Schiermonnikoog	jan 2021
22.	Liquidatie en vereffening van de stichting SWS Yn de mande volgens de statuten.	jan 2021
23.	Evaluatie van het proces en de uitkomsten	jan 2021

Voorstel

In te stemmen met het voornemen om het bevoegd gezag van SWS Yn de mande over te dragen aan de gemeente Schiermonnikoog en het proces tot overdracht op te starten.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris a.i., de burgemeester,

J.M.H. op den Buysch

I van Gent

Bijlagen:

- Advies VOS/ABB
- Brief bestuur VCPBO
- Brief MR